

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quo praestet interuallo coelibatus sacerdotum Latinorum matrimonio
sacerdotum Graecorum cap. xiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

lidum: & ab equo generoso, ac robusto, segnem, & in-
firmum: ita etiam de gente, & de regione pari iure cen-
sendum. His uolui me reconciliare Græcis, quum mea
natura sit, nolle mihi quempiam inensum esse, nec iras-
tum ullo pacto. Sed iam ad institutum reuertar meum:
& expediam, quæ ex proposito mihi restant ducenda.

Quo præstet interuallo cœlibatus sacerdotum
Latinorum matrimonio sacerdotum Græ-
corum. Cap. XIII.

Satis mihi constare posse uidetur ex his, quæ dicta
sunt, Latinorum traditionem de castitate sacerdo-
tum multo digniorem, atque perfectiorem esse,
quàm licentiam nuptiarum Græcorum, reliquum est ut ui-
deamus etiam ultra modo traditio Deo uideatur acce-
ptior: quod quidem ex fortuna, atque ex fœlicitate utrius-
que ecclesiæ facile puto posse dignosci. Videmus enim
(si cōferendum exemplum est) uniuersam fœlicitatem
imperii iam quæ; (si Deo placet) & literarum, atque omnem
scientiarum peritiam, una cum uero ritu religionis ad
Latinos fuisse translata: ut ipsi sanè Græcorum papæ
cum suis nuptiis sordidi, atque contempti degant, miser-
rima egestate depressi iam quæ; & imperii cōtra naturam
gentis, & quod miserabilius est, impis superstitionibus,
& infidelibus regibus seruentes. At qui Latini suo cœ-
libatu, & si multi reperiantur incontinentes, tamen in bo-
norum gratiam summe eruditi, summe quæ; illustres, ac re-
uerendi ubique locorum sunt. Componantur quæso mo-
do in quouis genere laudis utriusque populi, cedit profes-
sio Græciæ, nec ultra, quantumuis uana, audebit Latio
se conferre, ne dum præponere, ut fecit aliquando: quo-
niam nihil ferè extat citra sexcentos ferè annos à Gre-
cis Græciæ, & in Græciâ scriptum, quod patienter legas.
Porro Latinis nostris cœlibatus sui sterilitas, ex spiritali

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

semine, nouas, & largas fruges uirorum illustrium in
 utraq; lingua quotidie affert: at Græcis contra suarum
 nuptiarum fœcunditas, ex carnali satiatione, non nisi lolium
 triste parit, auenas steriles, tribulos, herbasq; nocentes:
 nihil degenerante à sua semente fructu. Sic enim scriptum
 est. Qui seminat in carne de carne metit corruptionem.
 Possit hoc planè loco id, quod de Synagoga Hebræo-
 rum communiter interpretatur, recte ad ecclesiam Græ-
 corum transferri: ut iam uere & de ea dicatur. Quæ
 multos habuit filios infirmata est: & sterilis peperit plu-
 rimos. Item illud Esaiæ prophetæ. Letare sterilis, quæ
 non parit, erumpe, & exulta, quæ non parturit, quon-
 iam plures filii desertæ, quàm eius quæ habet uirum.
 Per belle etiam utraq; ecclesia (quoniam ex eo diuisa
 est, & suis legibus utitur) præfiguratur per Lyam, & Ra-
 chelem ambas Jacob uxores: quarum altera quidem
 deformis, sed fœcunda, licentiam nuptiarum indicat
 Græcorum: altera uero pulchra, magisq; amabilis, quæ
 diu sterilis habita est, Latinorum castitatem præfigurat.
 Fuit siquidem ecclesia Latinorum aliquandiu sterilis iu-
 dicata, quod nihil carnaliter genuisset, attamen spiritua-
 liter in fine cognoscetur esse fœcundissima. Nec ab
 his longe diuersum est, quod de uxore, & ancilla Ha-
 brahæ legimus, Sara scilicet & Agar. Per Saram, S. R.
 Ecclesia intelligi potest, quæ & ipsa sterilis dicta est, sed
 denique Isaac in libertatem genuit, qui gaudium, & iu-
 sus interpretatur. Per Agar autem intelligere possumus
 ecclesiam Græcorum, quæ secundum carnem parit sibi
 Hirmaelem in seruitute generans. Liberum sane est sar-
 cerdotium Latinorum, quod gaudium parit, & risum:
 quoniam extra carnis molestias uni sese Deo totum im-
 pendit: seruire uero sacerdotium Græcorum: quod quum
 sint ipsi & uxoribus, & liberis addicti, in Dei opus, non
 nisi negligenter intendere ualeant. Nos ergo (ut inquit
 Paulus) non sumus ancillæ filii, sed liberæ. Itidem

quoque uidetur præsignasse geminus partus Rachel
 lis: primo enim partu parit Iosephum, qui ab iisdem Gal. 4
 fratribus, à quibus uenditus est, fuit postmodum humili-
 liter adoratus: secundo uero partu peperit Benjaminum
 cui & Benoni nomen fuerat, quod est interpretatum
 filius doloris. Iosephus ergo qui interpretatur augmen-
 tum, generationem spiritualem significat, S. R. ecclesie:
 Benjaminus uero qui post gentis est, generationem Gen. 45
 carnalem ostendit Græcorum, quo partu Rachelis ob
 Gen. 30
 difficultatem pariendi moritur. Id quoque protendere
 recte potest imminentem totius ecclesie uastationem:
 quæ propter eiusmodi carnalem generationem sacer-
 dotum, haud multum procul ab interitu esse uidetur.
 Rachelis igitur, id est ecclesia Christi, ut partu primo
 spiritali aucta, atque exaltata est, ita altero partu, si eue-
 Gen. 35
 niat, ut secundo pariat (quod faxit Deus ut non contin-
 gat) morietur. Mens quidem prælagit hic nescio quid
 triste ob id ecclesie proceribus imminere, quod omen
 Deus auertat: malitq; malos corrigi gratia benignitatis
 suæ, q̄ iusto iræ suæ iudicio flagellari.

De Pii secundi pont. max. dicto: quodq; male sen-

serit Gratianus de connubio sacerdot-

tum. Cap. XIII.

Sfficere iam sanè poterant quæ diximus hæc
 nus ad probandum quod de sacerdotum casti-
 tate sentimus: quomodo scilicet in ecclesia catho-
 lica, & Romana, ab honestis, & probis sacerdotibus
 sit semper seruata continentia: sed quoniam ma-
 gna auctoritas quorundam officere huic causæ, &
 dictis nostris obstare uidetur: qua multi sæpe falsi-
 tuntur, uisum est expedire, ut huic quoque peris-
 culo, quibus possumus præsidis succurramus.